

สรุปภาวะตลาดสินค้าผลิตภัณฑ์ปลาและปลากระป๋องในประเทศไทย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีส่วนแบ่งการตลาดที่ใหญ่ที่สุดในสินค้าประเภทปลาหูน้ำ และเป็นผู้ส่งสินค้าแอนไซรียรายใหญ่ในช่วงปี 2005-2006 ในตลาดสินค้าปลาของรัสเซีย และถึงแม้ว่าการนำเข้าโดยรวมของสินค้าประเภทปลาและผลิตภัณฑ์ปลาจะลดลงแต่รัสเซียก็ยังคงเป็นตลาดส่งออกที่ใหญ่สำหรับสินค้าประเภทปลาและผลิตภัณฑ์ปลา ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารัสเซียยังไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปสินค้าปลาได้ภายในประเทศเนื่องจากยังขาดความสามารถในเรื่องการแปรรูปสินค้า

ยอดขายสินค้าประเภทปลาและปลากระป๋องในรัสเซียมีแนวโน้มว่าจะเติบโตขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่องจากรายงานของสำนักสถิติของรัสเซีย (Rosstat) ในปี 2006 พบว่าตลาดปลาของรัสเซียมีมูลค่าเพิ่มขึ้นถึง 27% ซึ่งคิดเป็นมูลค่าสูงถึง 425 พันล้านรูเบิล (1 รูเบิลเท่ากับ 1.40 บาท) โดยได้มีการจัดแบ่งส่วนตลาดสินค้าประเภปลา ดังนี้คือ 1) สินค้าปลาแปรรูป และสินค้าปลากึ่งแปรรูป (preserved and semi-preserved fish) 2) สินค้าปลาพร้อมปรุงและสินค้าปลาพร้อมรับประทาน (ready-to-cook and ready-to serve fish products) 3) ชิ้นปลาและปลาทั้งตัว (dressed and whole fish) ซึ่งคิดเป็น 20% ของตลาดแต่ละชนิด และ 4) สินค้าปลาประเภทอื่น (Other fish products) ซึ่งคิดเป็น 20%

สำหรับยอดขายโดยรวมของสินค้าปลาและผลิตภัณฑ์ปลาที่มีส่วนแบ่งการตลาดคือสินค้าปลาแปรรูป สินค้าแปรรูปประเภทพร้อมรับประทาน และปลากระป๋องซึ่งมีถึงประมาณ 33% ของยอดขายซึ่งคิดเป็น 147.7 พันล้านรูเบิล และนอกจากนั้นแล้วสินค้าในกลุ่มนี้ยังรวมถึงปลาอบแห้ง (3%) ปลาหมักเกลือซึ่งรับประทานกับเบียร์ 6% ปลาหมักเกลือเล็กน้อย 9% ปลารมควันและปลารมควันอบแห้ง 13%

ในปี 2005 อุตสาหกรรมปลาแปรรูป และกึ่งแปรรูปประกอบด้วยบริษัทที่ทำธุรกิจด้านนี้ถึง 50 กว่าบริษัท โดยมีเพียงแค่ 13 บริษัทที่ผลิตกระป๋องแบบดั้งเดิม ตัวอย่างเช่น บริษัท Polesskiy Fish Preserving Plant LLC มีปริมาณขายถึง 56.19 ล้านกระป๋อง (เขต Kaliningrad) บริษัท Kaliningrad Fishing Fish preserving Plant ซึ่งมียอดขาย 55.972 ล้านกระป๋อง เป็นต้น

ในช่วงอดีตที่ผ่านมาตลาดผลิตภัณฑ์ปลาแปรรูปและปลากึ่งแปรรูปมียอดขายที่เพิ่มขึ้นอย่างมากตั้งแต่ช่วงปี 1995-2005 โดยในช่วงนี้มีการผลิตเพิ่มขึ้นจาก 67.731 ถึง 466.143 ล้านกระป๋อง และมีการเจริญเติบโตสูงชันมากที่สุดในช่วงปี 2001-2005 โดยในปี 2005 มีโรงงานแปรรูปถึง 20 โรงงานและเป็นโรงงานแปรรูปอาหารประเภทปลาถึง 12 โรงงาน

การแปรรูปอาหารถือเป็นการเพิ่มมูลค่าสูงสุดในกระบวนการแปรรูป ซึ่งในธุรกิจนี้จะต้องใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่างๆ ในปัจจุบันโรงงานแปรรูปปลาในเขต Kaliningrad ซึ่งถือว่าเป็นผู้นำและเขตจำหน่ายปลาอื่นๆ ได้เสียมูลค่าเพิ่มไปเนื่องจากยังมีกระบวนการแปรรูปที่ล้าสมัยอยู่

ผลการวิเคราะห์ตลาดสินค้าปลาแปรรูปและสินค้าปลากึ่งแปรรูปได้แสดงให้เห็นว่าในช่วงปีที่ผ่านมาการผลิตส่วนใหญ่จะอยู่ที่การแปรรูปโดยใช้วิธีธรรมชาติและสินค้าปลากึ่งแปรรูป ในปี 2005 ซึ่งมีผลผลิตถึง 130.8 ล้านกระป๋อง นอกจากนี้ก็คือสินค้าปลาแปรรูปและปลากึ่งแปรรูปในซอสมะเขือเทศเป็นอันดับสองโดยมีมูลค่า 125.1 ล้านกระป๋อง และตามมาด้วยสินค้าปลากระป๋องสำเร็จรูปในน้ำมัน 953.1 ล้านกระป๋อง ปลาแฮริงกระป๋อง 19.2 ล้านกระป๋อง และปลากระป๋องผสมกับผัก 3.8 ล้านกระป๋อง

อย่างไรก็ดีมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญส่วนแบ่งตลาดสินค้านำเข้าประเภทปลาและปลากระป๋องของรัสเซียโดยพบว่าในช่วงปี 2000-2004 การนำเข้าปลาและผลิตภัณฑ์ปลามีเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีอำนาจในการซื้อที่มีเพิ่มขึ้น และคุณภาพความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น แต่ในปี 2006 แนวโน้มกลับสวนทางไปโดยมีปริมาณการนำเข้าและมูลค่าที่ลดลง โดยในปี 2006 พบว่ามีอัตราการผลิตในประเทศเพิ่มขึ้นถึง 10% และก็มีแนวโน้มว่าจะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ อย่างไม่หยุดยั้ง และในช่วงไตรมาสแรกของปี 2007 ยอดนำเข้าผลิตภัณฑ์ปลามีปริมาณ 12600 ตัน โดยมีมูลค่า 18.3 ล้านเหรียญ ซึ่งสามารถคาดการณ์ได้ว่าจะมีมูลค่าการนำเข้าโดยรวมของปี 2007 จะลดลงจากปี 2006 ในอดีตที่ผ่านมาพบว่าสถิติการนำเข้าสินค้าปลาและผลิตภัณฑ์ปลามียอดการนำเข้าสูงที่สุดในปี 2005 โดยนำเข้าสินค้าประเภทปลาทูน่า ปลาทูน่า และปลาแฮริง ซึ่งประเทศผู้ส่งออกอาหารประเภทปลาที่สำคัญ ได้แก่ เดนมาร์ก สวีเดนและ ลัตเวีย ซึ่งเป็นผู้ส่งออกสินค้าปลาประเภท ปลาปรุงสำเร็จและปลาแซลมอนกระป๋อง ปลาแฮริง และปลาซาร์ดีน แต่การนำเข้าสินค้าในหมวดนี้จากบางประเทศก็ยังมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น ดังตัวอย่างเช่น ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2007 ยอดส่งออกของสินค้าประเภทอาหารทะเลจากนอร์เวย์มายังรัสเซียมีสูง

ถึง 262 ล้าน ซึ่งเพิ่มขึ้นมากกว่า 22% เมื่อเทียบกับในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2006 และยอดการนำเข้าปลาแซลมอนจากประเทศนอร์เวย์ก็เพิ่มขึ้นถึง 37% ซึ่งถือได้ว่าประเทศรัสเซียเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของสินค้าประเภทอาหารทะเลจากประเทศนอร์เวย์รองจากเดนมาร์กและฝรั่งเศสซึ่งปลาที่นำเข้าชนิดสำคัญก็คือปลาแซลมอน ปลาแฮริง และปลาเทราต์ และแม้ว่ายอดนำเข้าโดยรวมสินค้าประเภทปลาของรัสเซียจะน้อยลง อย่างไรก็ตามก็มีข้อที่น่าสังเกตว่ารัสเซียจะมีการนำปลาเข้ามาก่อนที่จะส่งออกไปยังต่างประเทศเพื่อไปทำการแปรรูป

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมอสโก

14 February 2008